ISSN 0002-306X. Изв. НАН РА и ГИУА. Сер. ТН. 2006. Т. LIX, № 1.

ՎՐՈՒՅՐ ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ 70 ՏԱՐԵԿԱՆ Է

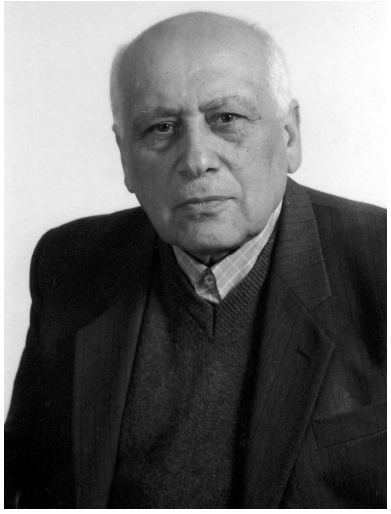

Լրացավ տեխնիկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, Երևանի Ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանի «Գրունտների մեխանիկա, հիմքեր և հիմնատակեր» ամբիոնի վարիչ Վրույր Սարգսյանի ծննդյան 70 և գիտամանկավարժական գործունեության 45 տարին: Վ.Սարգսյանը ծնվել է 1935թ. դեկտեմբերի 27-ին: 1954 թվականին ավարտելով Երևանի 45-րդ դպրոցը՝ ընդունվել է Հայկական Գյուղատնտեսական ինստիտուտի հիդրոմելիորացիայի ֆակուլտետը, որն ավարտել է 1959 թվականին և ստացել հիդրոտեխնիկ-ճարտարագետի որակավորում:

1959-62թթ. աշխատել է Հիդրոտեխնիկայի և մելիորացիայի հայկական գիտահետազոտական ինստիտուտում:

1962-65թթ. Վ. Սարգսյանը սովորել է Մոսկվայի ջրամատակարարման, կոյուղու, ինժեներական հիդրոերկրաբանության և հիդրոտեխնիկայի համամիութենական գիտահետազոտական ինստիտուտի ասպիրանտուրայում, որն ավարտելուց հետո աշխատել է Մոսկվայի միութենական ջրային տնտեսության «Հիդրոնախագիծ» գիտահետազոտական նախագծային ինստիտուտում որպես խմբի ղեկավար և գլխավոր մասնագետ: Այստեղ նա մասնակցել է մի շարք կարևոր օբյեկտների նախագծմանը, նորմատիվային փաստաթղթերի մշակմանը, կազմակերպել հետազոտական-փորձարարական արդյունքների մշակումը հաշվիչ մեքենաներով և այլն:

1969-82թթ. Վ.Սարգսյանն աշխատել է Մոսկվայի ВНИИВОДГЕО ինստիտուտի հատուկ հիդրոտեխնիկական կառուցվածքների լաբորատորիայում, որտեղ զբաղվել է ժողովրդական տնտեսության համար շատ կարևոր հիմնահարցի լուծմամբ՝ կապված արդյունաբերության ռադիոակտիվ թունավոր թափոնների թաղման և վնասազերծման հետ, մշակել է երկրակեղևի խոր շերտերում այդ նպատակով պահեստարանների ստեղծման և դրանց հիդրոդինամիկական հաշվարկման մեթոդները: Այս և այլ ուսումնասիրությունների արդյունքների հիման վրա նա գրել է իր դոկտորական թեզը:

Վ.Սարգսյանի կողմից առաջարկվել են դիֆերենցիալ հավասարումների համակարգեր, որոնցով բնութագրվում են միմյանցից խտությամբ և մածուցիկությամբ տարբերվող հեղուկների՝ ծակոտկեն միջավայրում շարժման օրինաչափությունները: Այդ հավասարումների լուծման արդյունքները, ակադեմիկոսներ Սեդովի, Տիխոնովի, Կոչինայի ներկայացմամբ, տպագրվել են ԽՍՀՄ Գիտությունների ակադեմիայի «Զեկույցներում»:

Հաշվի առնելով ռադիոակտիվ թափոնների տրոհումից առաջ եկող ջերմաստիճանի բարձրացման վտանգը՝ 1976-77թթ. Վ.Սարգսյանի մասնակցությամբ մշակվել է նաև դրանց ջերմային ռեժիմի կանխագուշակման եղանակ:

Գիտության և տեխնիկայի պետական կոմիտեի հանձնարարությամբ Վ.Սարգսյանը 1977-82թթ. մասնակցել է Եվրոպայի և Սիբիրի ջրային ռեսուրսների վերբաշխման հետ կապված հարցերի լուծմանը:

1982թ. Երևանի Պոլիտեխնիկական ինստիտուտի հրավերով Վ.Սարգսյանը տեղափոխվեց Երևան և անցավ գիտամանկավարժական աշխատանքի. նրա ակտիվ մասնակցությամբ ինստիտուտում կազմակերպվեց «Գրունտների մեխանիկա, հիմքեր և հիմնատակեր» ամբիոնը, որը նա մինչև օրս ղեկավարում է: Ամբիոնում Վ.Սարգսյանի ղեկավարությամբ կատարվում են բազմակողմանի գիտական և ուսումնամեթոդական աշխատանքներ:

1985-87թթ. Հայաստանի ջրային տնտեսության նախարարության առաջարկությամբ Մասիսի շրջանում կատարվել են փորձարարական և տեսական ուսումնասիրություններ՝ ստորերկրյա ջրերի հորիզոնի իջեցումով պայմանավորված Երկրի մակերևույթի նստվածքների որոշման նպատակով:

1989թ. նախարարների խորհրդի որոշմամբ Վ.Սարգսյանի ղեկավարությամբ մեթոդական մեծ օգնություն է ցույց տրվել մասնագետներին՝ տեղանքի հետազոտական աշխատանքները բարձր մակարդակով կատարելու և հիմքերը ջրածածկումից պաշտպանելու համար: 1990թ. Պետշինի «Ինժնախագիծ» ինստիտուտի առաջարկությամբ կատարվել են Լենինական (Գյումրի) քաղաքի տարածքում ստորգետնյա ջրերի հորիզոնի իջեցմանը նպատակաուղղված հետազոտություններ, որոնք հնարավորություն են տալիս նվազեցնել տեղանքի սեյսմայնությունը: Աղետի գոտում կատարած ակտիվ և պարբերական աշխատանքների համար Վ.Սարգսյանը 1989թ. արժանացել է նախկին ԽՍՀՄ «Պետշինի» պատվոգրի:

Պրոֆ. Վ.Սարգսյանը գիտության հմուտ կազմակերպիչ է: Նրա ղեկավարությամբ բազմաթիվ ասպիրանտներ և հայցորդներ պաշտպանել են թեկնածուական, իսկ երկու գիտության թեկնածու՝ դոկտորական թեզեր: Վ.Սարգսյանի հոդվածները պարբերաբար տպագրվում են ՀՀ ԳԱԱ «Զեկույցներում» և «Տեղեկագրերում»:

Պրոֆ. Վ.Սարգսյանը ճանաչված մասնագետ է ջրային ռեսուրսների, երկրամեխանիկայի և երկրահիդրոմեխանիկայի ասպարեզներում. նրա գրչին են պատկանում 200-ից ավելի գիտական աշխատանքներ, հոդվածներ ու մենագրություններ, որոնց մի մասը թարգմանված է արտերկրում:

1971թ. Վ. Սարգսյանի նոր մենագրությունն արժանացել է Ժողովրդական տնտեսության նվաճումների համամիութենական ցուցահանդեսի արծաթե մեդալի:

Պրոֆ. Վ.Սարգսյանը զեկուցումներով հանդես է եկել համամիութենական և միջազգային համագումարներում, կոնգրեսներում և կոնֆերանսներում՝ ջրային ռեսուսների, տեսական և կիրառական երկրահիդրոմեխանիկայի զանազան հարցերի վերաբերյալ:

Տեխնիկական գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Վ.Ս.Սարգսյանը խոշոր ներդրում ունի տեսական և կիրառական երկրահիդրոմեխանիկայի և երկրամեխանիկայի ասպարեզներում, պատրաստել է բազմաթիվ գիտական կադրեր, գիտության այդ ասպարեզը հարստացրել է առաջնակարգ գիտական նշանակություն ունեցող արդյունքներով:

Վ.Սարգսյանը երեք միջազգային կազմակերպությունների և ՀՀ տեսական ու կիրառական մեխանիկայի ազգային կոմիտեի, մի շարք նախարարությունների և ինստիտուտների խորհուրդների, ինչպես նաև 030 և 055 գիտական մասնագիտական խորհուրդների, ՀՀ ԳԱԱ-ի «Տեղեկագրի» (տեխնիկական գիտություններ) խմբագրական կոլեգիայի անդամ է:

Տեղեկագրի խմբագրական կոլեգիան շնորհավորում է գործընկերոջ 70-ամյակը և ցանկանում հետագա բեղմնավոր աշխատանք